

W

Wachtler István, országgy. képv. szül. Mosonszentjánosban, 1883 okt. 21. Magyar-óvárott, Esztergomban és Győrött végezte középiskolai tanulmányait. Utána a győri teológia hallgatója volt. Pappá avatása előtt azonban megvált az egyházi pályától. Szombathelyen elvégezte a jegyzői tanfolyamot, majd több mosonmegyei község jegyzője volt. A mosoni községek fejlesztésében sok érdeme van. Keresztény nemzeti politikai irányt követett és e téren több ezerre menő cikket írt a nyugatmagyarországi lapokba. Legutóbbi választáson a nezsideri körület küldötte a parlamentbe pártonkívüli, kormánytámogató programmal. A választás után azonban belépett az egységes pártba.

Wagner Aurél, gimn. igazg., szül. Rákospalota, 1894 jan. 11. Középiskoláit Rákospalotán, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Tanulmányainak befejezése után külföldi tanulmányútra ment, majd háborús katonai szolgálata után 1919. a rákospalotai Wágner-gimnázium tantestületébe került, ahol 1924 óta mint igazgató fejt ki értékes pedagógiai munkáját. Városi képviselőtestületi tag, a községi elemi iskola és a r. k. iskolaszéknek elnöke. *XII. Károly és II. Rákóczi felső diplomáciai viszonya a portai csatáig* címen nagyobb történelmi munkát írt.

Wagner Ernő, r.-t. ügyv. igazg., szül. Wien, 1896. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Wienben végezte, ahol jogi és államtudományi doktorátust is szerzett. Végül üdvözölte a háborút és a Signum Laudist nyerte el. A háború után a Providentia Biztosítói r.-t. szolgálatába lépett, ahol ma ügyv.-igazgató.

Wagner Károly (wagenlied!), operaénekes, v. államtitkár, szül. Szeged, 1887 júl. 25. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Szegeden végezte, ahol 1909. jogtudori oklevelet nyert. Mint népfelkelő százados végigküzdötte a háborút és a III. o. vaskoronarendet, a III. o. katonai érdemkeresztet, két Signum Laudist, három nagyezüst, két kisezüst és bronz vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet és a sebesülési érmet kapta meg. A háború után résztvett Aradon a nemzeti hadsereg megszervezésében, majd a szegedi ellenforradalmi kormány igazságügyi állam-

titkára lett. A függetlenségi és kiszabadítás párt fúziója után a párt vezérlőbizottságának tagja volt. 1920. Kémeccsén nemzetgyűlési képviselővé választották és elnöke volt az igazságügyi bizottságnak. 1922. kimaradt a nemzetgyűlésből és énektanulmányokat kezdett. Számos sikerült hangversenyt adott. Nevezetesebb szerepei: *Aida, Tosca, Carmen, Bohém*... jazzo. Szerkesztője volt *A Nép, A Nap* és a *Ma* c. lapoknak és munkatársa a *Szegedi Naplónak*. A *M. U. E.* elnöke. Ezenkívül kb. 70 társadalmi és kulturális egyesületben visel tisztséget.

Wagner Mihály, plébános, szül. Selegd, 1877 okt. 3. Középiskoláit Győrött, a teológiát Bpsten végezte. Pappá szenteltetése után különböző helyeken, mint káplán működött. 1909. Győrött a Nagyszeminárium lelkiigazgatója volt. 1921 óta Csorna plébánosa. A község társadalmi életében tevékeny részt vesz. Több egyesület vezetője tagja. Tb. szentszéki bíró, a r. k. polg. leányiskola igazgatója.

Wagandt Antal, ügyvéd, szül. Szombathely, 1884 dec. 8. Középiskoláit szülővárosában, egyet. tanulmányait Bpsten, Kolozsvárott és Bécsben végezte. Ügyvédi oklevelének megszerzése után Győrött telepedett le, ahol csakhamar városi tb. főügyésszé nevezték ki. A háborúban katonai szolgálatot teljesített. 1918. a győri *Keresztény Szocialista Párt* elnöke lett. 1920. a Friedrich-kormány által elrendelt képviselőválasztás idején keresztényszocialista programmal Győr város nemzetgyűlési képviselőjévé választotta. A parlamentben a bírószágot és az ügyvédséget érintő kérdésekben többször beszédet mondott. A következő nemzetgyűlésen nem vállalt mandátumot és a *Keresztény Szocialista Párt* elnöki székében folytatta tevékenységét. A győri *Hangya-Szövetkezetnek* és a *Győrkerületi Hangyakirendeltségnek* igazg. tagja és ügyésze, a *Kath. Körnek*, az *Orsz. Ügyvédszövetség* győri osztályának elnöke, az *Orsz. Ügyvédszövetség* társelnöke. Ezenkívül igen sok társadalmi, kulturális és jóléti intézmény vezetőségi tagja.

Waldbauer Imre, hegedűművész, a *Zene-művészeti Főiskola* tanára, szül. Budapest, 1892 ápr. 13. Középiskoláit és zeneművészeti

tanulmányait Bpsten végezte. 1909. megalakította a *Waldbauer-Kerpely* vonósnégyes társaságot, amelynek élén Debussy meghívására 1910. Párisba ment. Hangversenyüknek olyan nagy sikere volt, hogy a Sorbonnera hívták meg a magyar kamarazene-művészet bemutatására. Ettől kezdve a vezetése alatt álló társaság elismert első úttörője volt a modern kamarazene propagálásának Európa államaiban. 1912. a székesfőváros hegedűtanfolyamának vezetője lett. A háború alatt szolgálatot teljesített és a III. o. katonai érdemkeresztet, Signum Laudist, a kis- és nagyezüst vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. 1918. a Zeneakadémiára hívták meg, ahol 1928 óta a kamarazene tanszéknek vezetője. A *Pedagógiai Társaság* választm. tagja, a *Société Internationale de Musique* (London) magyar ügyvivője.

Waldhott Kelemen (báró), földbirtokos, felsőházi tag, szül. Tolcsva, 1882. A katonai akadémia elvégzése után a hadsereg kötelékébe lépett és, mint tényleges tiszt szolgált a háború végéig, amikor őrnagyi ranggal szolg. kiv. viszonyba helyezték. A háborúban, mint vezérkari tiszt teljesített harc-téri szolgálatot és a vaskoronarend, a katonai érdemkereszt, az ezüst és bronz Signum Laudis, a Károly-csapatkereszt, I. és II. o. német vaskereszt és a porosz koronarend tulajdonosa. Egyideig a kiev-i ukrán élelmezési tanács tagja is volt. 1918 óta birtokán gazdálkodik és élénk szerepet tölt be megyéje társadalmi és közgazdasági életében. Zemplén megye tvhat. bizottsága küldötte a felsőházba.

Waldmann Béla, r.-t. vezérigazg., szül. Kassa, 1887 aug. 18. Középközpontú és a kereskedelmi akadémiát Fiumében végezte. Tanulmányainak befejezése után a fiumei Kőolajfinomítógyár tisztviselője lett. A háború alatt harc-téri szolgálatot teljesített és számos kitüntetésben részesült. A leszerelés után a *Royal Dutch Shell*-konzern kötelékébe lépett és nagy szakismerete által rövidesen vezető állásba került. Előbb a konzern jugoszláv, később magyarországi üzletét szervezte meg, majd 1928-ban a budapesti intézet vezérigazgatójává nevezték ki. Neki köszönhető, hogy a *Royal Dutch Shell-konzern* a csepeli vámentes kikötőben sok millió pengős befektetéssel finomítót épít, sok száz munkásnak és tisztviselőnek ad kenyeret és hogy a készülő finomító minden anyagát a magyar ipar szállítja.

Walikovszky Károly, újságíró, szül. Budapest, 1888 okt. 21. Tanulmányait Budapesten végezte. Egész fiatalon az újságírói pályára lépett. Munkásságát a *Budapest* c. politikai napilapnál kezdte meg. Munkatársa volt több fővárosi hetilapnak. 1909. segéd-szerkesztője az *Ország-Világ* képes hetilapnak. 1910. felelős szerkesztője az *Országgyű-*

lési Tudósító című könyvatos laptudósító-nak. Résztvett a *Katolikus Tudósító* könyvatos alapításában. 1922. a *Nemzeti Újság* belső munkatársa, majd segéd-szerkesztője lett. Tevékeny részt vett az *Újságírók Szanatórium Egyesülete* alapításában és a *Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetének* újjászervezésében. A Szanatórium-Egyesület igazgatója, a Nyugdíjintézetnek titkára. 1929 óta mint szv. főtanácsos a *Magánalkalmazottak Biztosító Intézetének* az öregség, rokkantság stb. főosztály vezetője.

Walkó Lajos, külügyminiszter, orszgy. képv., szül. 1880 okt. 30. A bpesti, lipcsei és berlini egyetemek jogi karán folytatta tanulmányait, majd a lipcsei és berlini egyetemek nemzetgazdasági fakultásának hallgatója volt. Budapestre visszatérve a tudományegyetemen a jog- és államtudomány doktorává avatták. Pályáját a Magyar Leszám. és Pénzváltóbank szolgálatában kezdte meg, ahová 1902. lépett be, ahol titkári címet nyert, majd cégvezetővé nevezték ki. Joggyakorlatot is folytatott és letette az ügyvédi vizsgát. 1911. a Magyar Lesz. és Pénzváltóbanktól megvált és állami szolgálatba lépett. A pénzügyminisztériumba nevezték ki titkári rangban és néhány esztendő alatt tüneményes karriert futott be. 1919. a Friedrich-kormány államtitkárává nevezték ki és ebben a minőségben működött 1921 januárjáig. Ugyan-ebben az évben a kormányzó a külügyminisztérium státuszába helyezte át és rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezte ki. Ezekben az időkben vált időszerűvé a magyar állam külföldi adósságainak, valamint a magyar állampolgárok külföldi tartozásainak a trianoni szerződés 231-ik cikke szerinti rendezése és a kormány az idevonatkozó tárgyalások lebonyolításával W.-t bízta meg. Tárgyalásainak eredményeképp több állammal kötöttünk nemzetközi egyezményt, amelyeket a nemzetgyűlés 1922. törvénybe is foglalt. Ezek közül nevezetesebb az 1922. évi XVI. t.-c. a brit állampolgárokkal szemben fennálló magyar tartozások rendezéséről és az 1922. évi XXVIII. t.-c., amely a francia köztársasággal szemben fennálló magyar tartozások rendezéséről kötött egyezményt tartalmazza. 1921 októberétől novemberig Hege-düs Lórántnak, a pénzügyminiszteri szék-ből történt távozása után, Kállay Tibor kinevezéséig, W. vezette a pénzügyminisztérium adminisztratív ügyeit, miniszteri hatáskörrel. 1922 júniusában a második Bethlen-kormány kereskedelemügyi tárcáját vette át. Minisztersége alatt rendkívül értékes és nagykonceptiójú munkásságot fejtett ki, amiről az akkoriban becikkelyezett törvények egész sora tesz tanúságot. A külkereskedelmi hálózat kiépítése, az önálló vám-tarifa, továbbá a mérnöki rendtartás meg-

akotása, W. kereskedelemügyi miniszterségéhez fűződik. Az említettekén kívül a délviasítói nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről, a sütőipari munka szabályozásáról, az éjjeli ipari munka korlátozásáról, az Iparosok Orsz. Közp. Szövetkezetéről, a védjegy törvény módosításáról, a Lengyelországgal és Görögországgal kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről, valamint az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről, a nemzetközi kereskedelmi statisztika létesítéséről, a fehérfoszforral való gyujtógyártás eltiltásáról, a Franciaországgal, 1925 október 13-án kötött kereskedelmi egyezményről, a spanyol-magyar kereskedelmi szerződésről, az Ausztriával, a légiforgalom szabályozása tárgyában létrejött egyezmény becikkelyezéséről, az Ausztriával, 1926 április 9-én kötött kereskedelmi pótegyezményről, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T.-gal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvénycikkek ugyancsak Walkó minisztersége alatt jöttek létre. 1923. a bajai időközi választáson, az egységspárt prgrammjával, képviselővé választották. Nemzetgyűlési felszólalásaiban nagy szakszerűséggel és tárgyilagossággal foglalkozott a tárcájával összefüggő ügyekkel és mindenkor nagy súlyt fektetett arra, hogy a gazdasági kérdésekben minden politikai szempontot elvonatkoztasson. Nagy érdemeket szerzett Bethlen István gróf rekonstrukciós munkájában is. Az újjáépítés körül szükségessé vált külföldi tárgyalások nagy részét W. folytatta le és ugyancsak W. vett részt a Népszövetség tanácsának 1923. dec. 12. Párisban tartott ülésén is, amelyek a népszövetségi kölcsön ügyében döntő jelentőséggel bírtak. 1925. a Népszövetség őszi ülésén W. számolt be a pénzügyi helyzet fejlődéséről és az 1926. évi őszi ülésén is W. vezetése alatt jelent meg a magyar delegáció. Felszólalásaiban kifejtette, hogy ő és a magyar kormány rendkívül fontosnak tartja az ország kereskedelmi viszonyainak kiépítését. A Jugoszláviával való barátságos viszony is W. műve és tevékeny része van abban, hogy a magyar-ceseh kereskedelmi szerződés ügye 1927. márciusában a befejezés stádiumába került. 1925. márciusától, Scitovszky Tibor távozása után, ideiglenesen vette át a külügyminisztérium ügyeinek vezetését. 1926. októberében, a Bethlen-kormány rekonstrukciója alkalmával, a külügyek vezetésében oly kitűnő tehetséget és diplomáciai érzéket árult el, hogy Bethlen kívánságára, a kereskedelmi tárcától megválva, a külügyminiszteri tárcát vette át, amelyet a mai napig is betölt. 1927. márciusában a Népszövetség tanácskozásain már mint külügyminiszter vett részt. Miniszteri tevékenysége alatt, több külországi nagyfontosságú tárgyalás vezetésével nagy érdemeket szerzett

a körül, hogy a Magyarországgal szemben mutatkozott külpolitikai feszültség az utóbbi időben óriási mértékben csökkent. Az új országgyűlésbe az egységspárt programjával a bajai választókerület megbízása folytán került.

Wallasz Jenő, író, szül. Balassagyarmat, 1871. Iskoláinak elvégzése után lakatoságot tanult, de 1893. abbahagyta mesterségét és belépett a *Pesti Napló* szerkesztőségébe. Szerkesztője volt a *Magyar Géniusz*, az *Új Század* és a *Hét* c. lapoknak. 1911 óta az *Ujság* munkatársa. Az utóbbi években Lynkeusz álnéven maró satírájú kis cikkeivel tűnt fel. A társadalom és az ember felszedségeit és tökéletlenségeit gúnyolja pompás karikatúráival. Megjelent munkái: *Boru* (versek), *Egy hadimilliomosnő keservei* (satírák), *A párt asszonya* és a *Bankárok* c. regények.

Wallisch Jenő, róm. kat. plébános, szül. Magyaróváron, 1889. jan. 30. Középkolai tanulmányait Magyaróváron és Győrött, a papnevelőintézetet Győrött végezte. 1911. szentelték pappá. Több helyen működött mint káplán. 1913. hasonló minőségben Győrbe került a belvárosi plébániára. Később kinevezték káptalandombi vikáriusnak és a győri leánygimnázium hittanárává. A háború alatt Győrött mint katonai lelkész tevékenykedett és szolgálatait megkapta a vöröskereszt II. o. díszjelvényét a hadi-ékitmennyel. 1924. Páli község plébánosává választották. 1927. kapuvári plébános lett.

Wallrabenstein Jakob, metod. főesperes, szül. Járék (Bács m.), 1881. okt. 4. Középkolait Szarvason, a teológiát pedig Eperjesen, majd a hallei egyetemen végezte. Tanulmányainak befejezése után, mint ág. ev. lelkész, több községben működött. Később kivált az ev. egyházból és a metodista egyház híve lett. 1922. Nyíregyházára került, mint metod. lelkész. majd 1929 óta a bpesti metodista egyház főesperese. W. egyházi funkciója mellett különböző jótékonyági akciók vezetésében is munkálkodik. Nyíregyházán egy napközi otthon és Bpsten az epileptikus és hülye férfiak és nők otthonának felállítása fűződik nevéhez. Különös tevékenységet fejt ki az alkoholelleses mozgalom terén. A szeszes italok káros hatásáról számos vetített-képes előadást tartott úgy a belföldön, mint a külföldön, diákok, munkások, katonák és leventék részére, valamint a börtönök-lakói részére is. W. a *Békeharang* és a *Szent Harc* szerkesztője. Több metodista szellemű könyvet fordított magyarra s számos eredeti munkája is van.

Wallner Ferenc, r.-t. igazg., szül. Récse, (Pozsony m.), 1887. Középkolait Nagyszombatban és Pozsonyban végezte, majd a kereskedelmi pályára lépett. Értékes munkássága következtében ma a *Budavidéki Vilamossági r.-t.* ügyvezető igazgatója és igazgatósági tagja.

Walter Gyula, nagyprépost, felsőházi tag, szül. Selmecbánya, 1855 febr. 17. Középiskoláit Esztergomban, teológiai tanulmányait Bécsben végezte és 1877. pappá szentelték. Eleinte, mint lelkész működött, majd 1882. az esztergomi tanítóképző intézet tanára, majd igazgatója lett. 1883. a bpesti tud. egyetemen teológiai doktorátust nyert és 1884—1892. a bpesti papnevelő intézet igazgató-tanára volt. E mellett 1899. mint egyházmegyei főkönyvtáros működött. 1893. Vaszary Kolos bíboros-hercegeprímás tükára volt. 1896. esztergomi kanonok, majd főegyházmegyei irodaigazgató, 1898. c. apát, 1909. c. püspök lett. Az összeomlás után esztergomi káptalani nagyprépostá néveztek ki. Az egyházi irodalom terén értékes munkásságot fejt ki. Szerkesztője volt az *Új Magyar Sion*, és főmunkatársa a *Katolikus Hitoktatás* c. lapoknak. Nevezetesebb önálló művei: *A népközpont és az egészségügy*, *Zádori János élete*, *Simor János hercegeprímás emlékezete*, *XIII. Leó és a társadalom*, *Képek a hazai ellenreformáció mozgalmából*, *Paedagógia és bölcsélet*, *I. Napoleon és a klasszikusok*, *Szent Ágoston hitoktatói működése*, *Az Asszumpcionisták Párisban*. Értékes munkásságának elismerésül a II. oszt. vaskoronarenddel tüntették ki. A Szent István-Akadémia és az Aquinói Szent Tamás Magyar Paedagógiai Társulat tagja, az Esztergomi Történelmi Egyesület elnöke. Mint róm. kat. egyházfő, tagja a felsőháznak.

Walter Károly, ügyvéd, szül. Esztergomban, 1885. 1906. szerezte a budapesti tudományegyetemen doktori oklevelét. 1910. lett ügyvéd. Mint polgári jogász tette nevét ismertté. Az Országos Gyermekekvédő Liga ügyésze. Német ügyvédi lapokba magyar vonatkozású tanulmányokat írt.

Warga László, műegyetemi ny. r. tanár, szül. Jászberény, 1878 nov. 21. Középiskoláit Jászberényben és Kolozsvárott végezte, majd 1902. a bpesti műegyetemen építész oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után a székesfőváros szolgálatába lépett, hol 1912—1929 között a szfv. városépítési ügyosztályának keretében a városrendészeti osztály vezetője volt. Ebben a minőségében Bpest régi szabályozási terveinek modern értelemben vett városrendezési tervekkel való átalakítását végezte. A Tabán, Erzsébetváros, Kelenföld, Alsórákos és környéke, Angyalföld és környéke, Sasad, Sashegy, Gellérthegy és Óbuda belső részének városrendezési terve W. munkája. A fővárosnál 1910. mérnökké, 1911. főmérnökké és 1913. műszaki tanácsossá neveztek ki. 1920 óta, mint a főváros szerződött városrendezője működött. 1929. nyugalomba vonult. Ugyanakkor a műegyetem nyilván. r. tanárává neveztek ki a városrendezési tanszékre. Hivatalos tevékenységén kívül résztvett a hazai és külföldi városrendezési tervpályázatokon. Kassa, Miskolc,

Szombathely és Székesfehérvár rendezésére készült pályatervei első díjat nyertek. A váci rokkant-telep építésére készült tervpályázatával a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet ezüstérmét nyerte el. Antwerpen városrendezési tervpályázatán Lechner Jenő és Forbáth Imre közreműködésével készült pályaműve harmadik helyen, Brassó és Belgrád pályaterve első helyen díjaztatott. Gyöngyös város újjáépítése szintén W. nevéhez fűződik. Ezenkívül Eger és Nagykanizsa városrendezési terve, több köz- és magánépület tervezése fűződik W. nevéhez. *Az Orsz. Középtérségi Tanács*, *az Orsz. Képzőművészeti Tanács* és a *Műemlékek Orsz. Bizottságának* tagja. A II. oszt. polg. hadiérdemkereszt tulajdonosa, m. kir. kormányfőtanácsos.

Waldner Gyula, műegyet. ny. r. tanár, szül. Szombathely, 1884. A bpesti műegyetem elvégzése után egy évet Olaszországban töltött. Hazatérése után a József kir. műegyetem adjunktusa lett. Később a közmunkatanácsnál működött. 1921. min. tanácsossá lépett elő. 1923. a műegyetem ókori építészeti tanszékére tanárrá neveztek ki. Jelentősebb alkotásai: a Ciszterciák gimnáziuma, a szófiai magyar követség épülete, II. Szilveszter pápa síremléke (Róma), miskolci zenepalota, balassagyarmati elmeintézet, szegedi polgári gyakorlóiskola, stb. *A Magyar Képzőművészek Egyesületének* elnöke, a *Középtérségi Tanács* és a *Műemlékek Orsz. Bizottsága* tagja. II. oszt. érdemkereszt tulajdonosa.

Weber Dezső, gyógyszerész, szül. Bpest, 1883 aug. 1. Középiskoláit és az egyetemét Bpsten végezte, ahol gyógyszerészi oklevelet nyert. Bernben Tschirch professzornál folytatta tanulmányait, ahol 1907. doktorrá avatták. Tanulmányainak befejezése után önkéntesi évet szolgált le, majd állami szolgálatba lépett, 1910. Bpsten gyógyszerészi gyakorlatot folytatott. 1913. átvette Kasztner Sándorral a Szent család című Práter-utcai gyógyszerterületet. A Magy. Gyógyszer. Tud. Társaság pénztárosa, a Droguista szakiskolának tanára, a gyógyszerészi feljogosító vizsga h. cenzora. A gyógyszerész gyak. tanfolyamnak volt tanára, a Magy. Gyógyszerész Egyesületnek v. vál. tagja. Cikkei a gyógyszerész szaklapokban jelentek meg.

Weber János, földbirtokos, felsőházi tag, szül. Püspöknádas, 1876. A bpesti ke-resk. akadémián végzett tanulmányai után a keszthelyi gazd. akadémián szerzett gazdasági diplomát. Mint gyakorlati gazda működését Festetich herceg keszthelyi uradalmában kezdte meg, majd később átvette atyjának bonyhádi uradalmát. 1905. a bonyhádi választókerület országgyűlési képviselőjévé választotta, függetlenségipárti programmal. Ugyanez a kerület 1906. ismét megválasztotta. 1910. visszavonult a politikától és munkásságát kizárólag a gazdál-

kodásnak szentelte. A háború egész tartama alatt katonai szolgálatot teljesített. A kommun idején a dunántúli ellenforradalom egyik vezetője volt. 1920. Tolna vm. kormánybiztosává nevezték ki, majd az első nemzetgyűlésen a bonyhádi kerület kisdzsidágpárti programmal képviselővé választotta. Tolna vm. 1927. küldte a felsőházba.

Weicher Miklós, esperes-plébános, orsz. gyűl. képviselő, szül. Bodajk, 1867. A székesfehérvári teológia elvégzése után pappá szentelték. Rövidesen Törökbálint plébánosa lett. A szövetségi élet terén élénk tevékenységet fejtett ki. W. alapította a *Törökbálinti Keresztény Fogyasztási Szövetkezetet*. Számos előadást tartott a szövetségi eszméről. Ezzel kapcsolatos és valláserkölcsei tárgyú cikkei jelentek meg különféle lapokban. A második nemzetgyűlésbe egységspárti programmal küldte be a pilisvörösvári kerület, amelyet az országgyűlésen is képvisel. A *Tisza István Társaság* tagja.

Weichinger Károly, okl. építész, szül. Győr, 1895 okt. 12. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemet Budapesten végezte, ahol építési oklevelet nyert. A háború alatt, mint tűzérőhadnagy harctéri szolgálatot teljesített és a bronz vitézségi éremmel, a nagyezüst vitézségi éremmel, az ezüst és a bronz Signum Laudisszal, a német vaskeresztrel és a Károly-csapatkeresztrel tüntették ki. 1921. a szfőváros műszaki osztályába került, majd 1922. az Iparművészeti Iskola építésztanára lett. 1923—25-ig a műegyetemen Kotsis tanár asszisztense volt. 1925 óta önálló tervezői irodájában működik. Több köz- és magánépület tervpályázatának győztese és számos tervét díjakkal jutalmazták. Az Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskola ig.-tanácsának tagja és az Iparművészek Orsz. Egyesületének alelnöke.

Weigerth Aladár, zeneszerző és zongoraművész, szül. Budapest, 1893 okt. 13. A zenei és kereskedelmi pályán parallel haladt. 1924-ig a Leszámtoló- és Pénzváltó Bankban a vezérigazgató titkára volt, majd annak kötelékéből kilépett és azóta ki. árolag zenei munkásságának él. A háború, illetve három és fél évi szibériai fogsága után változtatott pályát, hogy végleg a zeneszerzés és a zongoraművészet mellett maradjon. W. a legkiválóbb magyar zeneművészek sorába tartozik.

Weigl Géza, tanár, szül. Mosonszentmiklós, 1881 okt. 12. A budapesti, majd a párisi és genfi egyetemeken tanult. Egy ideig Karánsebesen, később a *Keleti Akadémián* tanított. 1918—21. a külügyminisztériumban volt titkár. A különböző napilapokban számos művészeti és klasszika-filológiai tanulmánya jelent meg. Több regényt fordított magyarra. Mint a *K. U. T.* főtítkára, sajtó alá rendezte a *Magyar Grafika Mesterei* idegen nyelvű kiadásait.

Weiller Ernő, ügyvéd, szül. Budapest, 1880 ápr. 22. Tanulmányait a kolozsvári, berlini és bpesti egyetemeken végezte, ahol jog- és államtudományi doktorátusokat szerzett, majd letette az ügyvédi vizsgát. Már joghallgató korában szerepelt mint az Egyetemi-Kör alelnöke és a reformpárt elnöke. 1908. megalapította az Omikét, melynek jelenleg ügyv. elnöke. Az *Omike Mensa Academica* és az *Izr. Patronage-Egyesület* megalapításában is résztvett. A háborúban a honvéd. minisztériumban teljesített szolgálatot és a Ferenc József-rendet s a koronás arany érdemkeresztet kapta meg. 1920. a Józsefvárosi Demokrata-Kör elnökévé választották. 1921. megalapította a Magyar Izr. Nőegyletek Szövetségét, melynek jelenleg ügyésze. Több általa alapított emberbaráti egyesület elnöke. A szföv. törv.-hat. bizottságának 1910 óta tagja, s mint ilyen, foglalt helyet a közoktatásügyi és szociálpolitikai bizottságokban. A szföv. sok jóléti intézményének felügyelőbizottsági tagja, a VIII—IX. ker. izr. nőegylet volt elnöke, a Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztályának h. előljárója. A bpesti Ügyvédi Kamara volt. választm. tagja.

Weiner Emil, okl. gépészmérnök, szül. Bpest, 1882 aug. 25. Középiskoláit és a műegyetemet a fővárosban végezte, ahol gépészmérnöki oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után a Ganz Waggongyár mérnöke volt. 1909 a bpesti műegyetemen a kalorikus gépek tanszékének tanársegéde lett. 1911. az ált. géptani és géprajzi tanszékhez került. 1912. az áll. soffőriskola tanárává nevezték ki. A háború alatt mint főhadnagy harctéri szolgálatot teljesített. A bronz és ezüst Signum Laudisszal és a III. oszt. kat érdemkeresztrel tüntették ki. A leszerelés után mint II. oszt. adjunktus került vissza a tanszékhez, ahol 1924. I. oszt. adjunktus lett. Ezenkívül 1921 óta az áll. géptan meghívott előadója, 1925 óta pedig a tanszék vezetésével van ideiglenesen megbízva. Az *Országos Automobil Szakértő Bizottság* póttagja. *Autó Kézikönyv* címen önálló munkája jelent meg.

Weiner Leó, zeneszerző, a Zeneművészeti Főiskola tanára, szül. Bpest, 1885 ápr. 16. Középiskoláit és zeneművészeti tanulmányait a fővárosban végezte, majd 1908. a Zeneakadémia tanára lett. Nevezetesebb munkái: *Szerenád kis zenekarra, Farsang, Vonós-trió, Három zongoradarab, Ballada klarinétre és zongorára, Két hegedűszonáta, Kísérőzene Vörösmarty Csongor és Tündéjéhez, Concertino zongorára és zenekarra*. Egy vonós-egyenes kompozíciójával az 1000 dolláros *Coolidge-díjat* nyerte meg. A Ferenc József jubileumi díj nyertese.

Weiner Samu, r.-t. vezérigazg., szül. Bpest, 1874 ápr. 1. Iskolai tanulmányait a fővárosban végezte. Mint gyakorlornak különböző gabonakereskedelmi vállalatnál működött, majd 1895. a *Hungária Egyes. Gőzma-*

lom tisztviselője lett. 1922. nagy szaktudásának eredményeképpen igazgatóvá nevezték ki. 1924 óta, mint a részvénytársaság vezérigazgatója fejt ki értékes közgazdasági tevékenységet. A vállalatot a legmagasabb színvonalra emelte. Nevéhez fűződik a nagy malomkon-szern kiépítése. A konzernhez tartozó szá-mos vidéki malom ügyeit irányítja. Több vállalat vezetéségi tagja, illetve elnöke.

Weinhardt János, egyet. m.-tanár, szül. Budapest, 1869. A budapesti egyetemen sze-rezte orvosi oklevelét. Később a budapesti egyetemen magántanárrá képesítették. A há-ború alatt a Zita-kórház igazgató-főorvosa volt. Az I. o. hadikiérményes vöröskereszt tiszti jelvényének tulajdonosa. 1912. virilis jognon került a főváros törvényh. bizottsá-gába.

Weisenbacher Aladár, egyesületi vezér-titkár, szül. Bpest, 1873 nov. 9. Középisko-láit a fővárosban, a gazdasági akadémiát Bécsben végezte. Tanulmányainak befejezése után atya birtokán gazdálkodott. 1900. mint gazdasági intéző a földm. minisztérium kö-telékébe lépett. 1903. a *Bpesti Ügetőverseny Egyesület* megalapításában tevékeny részt vett és 1904. a pálya felépítésének, berende-zésének és üzembehelyezésének munkálatait irányította. Az Egyesület fejlesztése körül nagy érdemeket szerzett. W. teremtett kap-csolatot a külföldi egyesületekkel. A háború alatt mint tart. százados harctéri szolgálatot teljesített és két Signum Laudisszal, a Ká-roly-csapatkeresztel és a német Vaskereszttel tüntették ki. W. érdeme, hogy a román meg-szállás idején az egyesület egész loállomá-nyát sikerült megmenteni. Kezdeményezésére egy új versenypálya létesítésén dolgoznak. Sportcikkei bel- és külföldi szaklapokban jelentek meg.

Weiser István, főiskolai rk. és egyetemi m.-tanár, kísérletügyi főigazgató, szül. Lip-tószentmiklós, 1873 január 21. A közép-is-kolát Kassán, a műegyetemet Münchenben és Budapesten, a tudományegyetemet Bu-dapesten végezte; okleveles vegyész-mérnök és bölcsészettudor. Életét élelmiszer- és takarmánykémiai, illetve biológiai kutató-soknak szentelte. Egyetemi tanulmányai el-végzése után, mint az Állatelettani Állomás asszisztense, a Földművelésügyi Minisztérium szolgálatába lépett; jelenleg nevezett inté-zet főigazgatója. 1924-ben a gazdasági fő-tanácsosi címmel tüntették ki. Tagja a Földművelésügyi Minisztérium kebelében működő Allandó Felülbíráló és Kísérlet-ügyi Tanácsnak, valamint az OMGE igaz-gató-választmányának. A II. o. polgári ér-demkereszt tulajdonosa. Tudományos mun-kái külföldi és belföldi folyóiratokban je-lentek meg.

Weiss Fülöp, a Pesti Magy. Keresk. Bank elnöke, felsőházi tag, szül. Bpest, 1859. dec. 31. Középiskoláit Bpsten, a keresk. akadé-

miát pedig Drezdában végezte. Tanulmá-nyainak befejezése után a Magyar Földhi-telbank r.-t.-nál kezdte meg működését. 1882. a Pesti Magy. Keresk. Bank tisztvise-lője lett, ahol mint tőzsdei intéző tevékeny-kedett. 1884. már a bank cégvezetője, 1887. aligazgatója, 1889. igazgatója lett és ugyan-akkor az igazgatóság tagjává is megválasz-tották. Nem mindennapi képessége és köz-gazdasági tudása, 1911. a bank vezérigaz-gatói székébe emelte és 1913. az igazgatóság alelnöke lett. 1921. Lánczy Leó halála után a részvényesek egyhangú bizalmából a Ker. Bank elnökévé választották. W. a mai Ma-gyarország közgazdasági életének egyik leg-tekintélyesebb és leghatásosabb vezér-egyenisége. Neve valóságos fogalom, nem-csak nálunk, hanem a külföldön is, ahol a világ legnagyobb pénzügyi hatalmasságai előtt is óriási tekintélynek örvend. Nincs az országnak olyan iparága, vagy kereskedelmi tevékenysége, amely közvetlenül W. hatalmas egyéniségének bélyegét ne viselné magán. Mint a legtöbb magyar iparvállalat, nemkülönben az export-import-üzletek finanszírozója, ugyszólván, az or-szág közgazdasági életének irányításában vezető szerepe van. Különösen nagy érde-mei vannak abban, hogy a Keresk. Bank vissza tudta szerezni a háború előtt a Bal-kánon elfoglalt vezető pozícióját. W. ezen a réven nemcsak Magyarország, hanem Ro-mánia és Bulgária pénzügyi viszonyaira is óriási befolyással bír. Nagy koncepciója és munkabírása egyre újabb és újabb össze-köttetéseket teremt bankja számára, olyan összeköttetéseket, amelyek végeredményben Magyarország pénzügyi talpraállását szol-gálgják. Rendkívül értékes és közhasznú közgazdasági érdemei elismerésül 1890. a III. o. vaskorona-renddel, majd 1912. a Fe-rencz József-rend közpékeresztjével tüntet-tek ki. 1924. a Magy. Nemzeti Bank meg-alakulásakor, annak főtanácsosává nevezték ki. 1927. a felsőháznak a kormányzó által élethossziglan kinevezett tagja lett. Mint bankja révén számos hazai textilgyár vezetőjét, a *Magy. Textilgyárosok Országos Egyesülete* elnökévé választotta. Az ország súlyos pénzügyi válsága idején a kormány is sokszor vette igénybe tanácsait és össze-köttetéseit. A nyilvánosság előtt igen ritkán és csakis országos jelentőségű kérdésekben emeli fel szavát, de nyilatkozatai mindig a szenczió erejével hatnak és minden kér-désre döntő befolyást gyakorolnak.

Weiss Gvőz, orvos, szül. Budanest, 1898 nov. 3. Középiskolai és egyet. tanulmányait Bpsten végezte és azok befejezése után a gr. Apponyi Poliklinika szolgálatába lépett. 1928 óta a budai ambulatórium polikliniká-jának belgyógyász-főorvosa. Előadásokat tar-tott az *Orvosegyesület* tudományos ülésein, valamint a bpesti *Orosi Kaszinó* tovább-

képző előadásorozatában. Orvosi szakcikkei a bel- és külföldi folyóiratokban jelennek meg.

Weisz Gyula ifj., ügyvéd, szül. Esztergom, 1881 aug. 25. Középiskoláit Esztergomban, jogi tanulmányait Bpsten végezte. 1908. ügyvédi vizsgát tett. Mint zászlós küzdött végig a háborút és azóta a fővárosban folytat gyakorlatot. Főleg kereskedelmi ügyekkel foglalkozik és az utóbbi időkben számos komplikált ügyben sikerült új kúriai döntvényt provokálnia. Jelenleg leginkább valorizációs ügyekkel foglalkozik.

Weiss István, ügyvéd, szül. Szombathelyt, 1896 máj. 10. Középiskoláinak elvégzése után jogi tanulmányokat folytatott a bpesti tud. egyetemen, 1926. ügyvéd lett. A háború alatt katonai szolgálatot teljesített. Eles jogérzékéről tanuskodó tanulmányai a szakkörök elismerését vívták ki. Nagyobb perrei: a Beck-féle hagyatéki per, a klinikai panama, a Francsek-féle bűnügy.

Weiss Miklós, r.-t. igazgató, szül. Győr, 1893 ápr. 25. Érettségi vizsgájának letétele után a *Süddeutsche Petroleum G. m. b. H.*, majd 1911. az *Olex Petroleum G. m. b. H.* tisztviselője lett. 1916. került Bpstre, mint a *Budapesti Ásványolajgyár r.-t.* igazgatója. A szaklapokban számos cikke jelent meg. A *Nemzeti Vivóklub* és a *Duna Evezősegylet* választm. tagja.

Weisz Miksa, rabbi, szül. Budapest, 1872 okt. 22. Egyetemi tanulmányainak befejezése után a fővárosi középiskolákban az izraelita vallás tanára lett. Tudományos tevékenységével felekezetének szellemi életében előkelő szerepet tölt be. 1909. az első fővárosi templomkörzet, később az Aréna-úti templom rabbijává választották. A rab-biszeminárium tanára. Tanulmányain, cikkein és bírálatain kívül számos értékes munkával gyarapította a felekezeti irodalmat.

Weisz Miksa, orvos, szül. Rákospalota, 1883 márc. 24. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Orvosi működését a bpesti Erzsébet Szegényházban kezdte meg, majd Rákospalotára került. A háborúban mint ezredorvos harctéri szolgálatot teljesített és a Signum Laudisszal, a koronás arany érdemkereszttel, a Vöröskereszt tisztí jelvényével és a Károly-csapatkereszttel tüntették ki. Mint Rákospalota képv.-testületi tagja, számos egészségügyi intézmény felállítását kezdeményezte. Mint szakcikkíró is érdemes munkásságot fejt ki. Szerkesztője az *Alkoholkérdés* c. folyóiratnak. Értékes közegészségügyi működésének elismerésül városi tisztí orvosná és a Rákospalotai Szanatórium főorvosává nevezték ki.

Weiss Ödön, ügyvéd, szül. Szombathely, 1857. Szombathelyen, Wienben és Budapesten tanult. 1885. szerzett ügyvédi oklevelet. Eleinte Budapesten, majd Szombathelyen telepedett meg. Zsitvay Leónak, az

akkori büntetőtörvényszék elnökének biztatására azonban a fővárosba tette át székhelyét. Hamarosan az első védők sorába küzdött fel magát. Az utóbbi 3 évtized nagyobb szabású és közérdeket keltő bűnügyeinek legtöbbjében a védelem az ő nevéhez fűződik. E mellett széleskörű munkásságot fejtett ki a jogi irodalom terén is. Cikkei a legkülönbözőbb jogi és egyéb szaklapokban jelentek meg. Belmunkatársa volt az akkor Németh Péter kúriai bíró szerkesztésében megjelent „Büntetőjog Tárának. Az elméleti és gyakorlati büntetőjog terén elismert szaktekintély. A Kúria ügyvédi tanácsának tagja, a bpesti *Detektívtestület Nyugdíjpótló- és Segélyző-Egyesületének* 30 év óta ügyésze.

Weiss Richárd (P.), Ferencrendi házfőnök, szül. Boldogasszony, 1890 júl. 2. Középiskoláit Szokolcán és Szentgotthárdon, teológiai tanulmányait Pozsonyban, az egyetemet Budapesten végezte, ahol tanári oklevelet szerzett. Mint segédlelkész két évig Németújvárott működött. Mint katonai lelkész a háborúban katonai szolgálatot teljesített és a II. osztályú lelkészi érdemkeresztet a kardokkal, a Signum Laudist a kardokkal, a Károly-csapatkeresztet és a II. osztályú vöröskereszt-jelvényt kapta meg. Egy ideig Szombathelyen tanított, majd Pápara került, ahol jelenleg a Ferencrendi szerzet házfőnöke.

Weiszkopf Iván, községi főjegyző, szül. Baja, 1890 jún. 13. Középiskoláit Baján, a jegyzői tanfolyamot Bpsten végezte. 1911. Isaszegen mint aljegyző közszolgálatba lépett, ahol 1926 óta mint községi főjegyző működik. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és a Signum Laudist, a nagyezüst vitézségi érmet, a Károly-csapatkeresztet és a sebesülési érmet kapta meg. A *Hangya-Szövetkezet* és az *O. K. H.* igazgatója, a *Testnevelési Bizottság* és az *Iskolánkívüli Népművelési Bizottság* elnöke.

Weiszmann Károly, min. tanácsos, pü. igazgató h. szül. Bpest, 1871 febr. 7. Középiskoláit és az egyetemet Bpsten végezte. 1896-ban államtudományi oklevelet nyert. Tanulmányainak elvégzése után a brdapestvidéki pénzügyigazgatóságnál gyakornok lett. Később fogalmazóvá léptették elő. Kövidesen titkár, majd pénzügyi tanácsos lett. 1918-ban mint főtanácsos az V., majd a IX. s végül a VI. kerület adófelügyelő-helyettese volt. 1929 óta mint szföv. pénzügyigazgató-helyettes fejt ki tevékenységet. A *Pénzügyi Fogalmazási Kar Egyesülete* társelnöke. A *Pénzügyi Fogalmazók Lapja* munkatársa.

Wekerle Sándor, pénzügyminiszter, szül. Budapesten, 1878 jún. 26. Középiskolai és jogi tanulmányait Budapesten végezte, majd német egyetemeken tanult tovább és Bpsten jogi doktorátust szerzett. 1900. a keresk. minisztérium szolgálatába lépett. 1906. ki-

nevezték a keresk. akadémiára, a pénzügyi jog és közgazdasági tanárává. 1906. alkotmánypárti programmal, a breznóbányai kerület képviselője lett. A háború kitörésekor hadbavonult és mint százados szerelt le, miután több kitüntetést kapott. Az összehozás után egyideig újból a keresk. akadémián tanított, majd 1922. visszavonult dánosi birtokára és ott gazdálkodott. 1926. ki-nevezték a közgazd. egyetem nyilv. tb. rendes tanárává, ahol azóta a pénzügyi jogot adja elő. A felsőházba Pest megye törv. hatósága küldte be. 1927. jegyzője volt a felsőháznak. 1928 óta a Beihlen-kormány pénzügyminisztere. Hivatalba lépését a politikai és közgazdasági körök általános megelégedéssel fogadták. Az ország pénzügyi helyzete akkor volt a legsúlyosabb és az új pénzügyminisztertől várta mindenki a helyzet megjavítását. W., aki megelőző működése alatt is egyik legtekintélyesebb tényezője volt az ország pénzügyi életének, kész programmal foglalta el miniszteri székét. Apja zseniálításának örökében átlátta azt, hogy a helyzet megjavításának legelső feltétele a magángazdálkodás megmentése. Tisztában volt azzal, hogy a súlyos adók, amelyek egyfelől ugyan hozzájárulnak az államháztartás egyensúlyának megteremtéséhez, megakadályozzák a magántőke képződését és ezzel végeredményben az állam előírányzott jövedelmeit kockáztatják. Általános megnyugvást keltett az a kijelentése, hogy az országra amúgy is súlyosan nehezedő adókat nem akarja tovább növelni, ellenben állami tőkével fogja segíteni úgy az ipart, mint a kereskedelmet. W. második feladatául az állami kiadások csökkentését jelölte meg. Nagy megértéssel viseltette az adók behajtása körül felmerült panaszokkal szemben is és nyomban hivatalba lépése után intézkedett aziránt, hogy a pénzügyigazgatóságok közegei e téren a kellő belátással és tapintattal járjanak el. A költségvetés heterjesztésekor tartott hatalmas expozéjában számos erre vonatkozó reform keresztülvitelét ígérte meg és a megígért reformok egy részét már is megvalósította. Egymásután terjesztette elő azokat a törvényjavaslatokat, amelyek különböző adókönnyítéseket vezettek be és számos intézkedéssel járult hozzá az ország pénzügyi viszonyainak megjavításához. Természetes, hogy programját, rövid minisztersége óta, még nem valósíthatta meg teljesen. Mindamellott az ország, politikai pártállásra való tekintet nélkül, nagy bizalommal van működése iránt. W. évtizedes közgazdasági szereplése során egyformán intenzív gyakorlati és elméleti munkásságot fejtett ki. Számos jogi és pénzügyi vonatkozású cikke jelent meg a szaklapokban és mint az Omge egyik vezető embere, a mezőgazdasági kérdések iránt is érdeklődést tanusi-

tott. Nagy szerepet játszik Pest megye közéletében is.

Wellisch Andor (vágvecsei), műépítész. szül. Budapest, 1887 febr. 14. Bpsten végzte a középiskolát, majd a József-műegyetemen tanult és építési oklevelet szerzett. Később Berlinben Möhring tanár és Kaufmann Oszkár, a híres színházépítő irodájában dolgozott. 1912. átvette atyja, Wellisch Alfréd építész irodáját. Számos köz- és magánépület tervezése, illetve felépítése fűződik nevéhez. Jelentősebb munkái: a Magyar Lovaregylet új versenypályájának tribünjei, a 60 házból álló Horthytelep, a Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. szék-háza, a Hitelbank több bérháza, állami iskolák, stb. Számos nyilvános tervpályázaton nyert díjat. A háborúban a harctéren teljesített szolgálatot és megkapta a koronás arany érdemkeresztet a kardokkal, a Signum Laudist a kardokkal, a Károly-csapatkeresztet, a sebesülési érmet és a Mária keresztet. A szföv. törv.-hat. bizottságának tagja. A szföv. árvészékének és több biztosítótársaságnak hites szakértője. Szakértője továbbá a Magy. Ált. Hitelbanknak és más nagy intézeteknek. A Pátria Bizt. Társaság igazgatósági tagja volt.

Wellisch Alfréd (vágvecsei), műépítész, szül. Budapest, 1854. Tanulmányait külföldön, nevezetesen a műegyetemet Karlsruhban, továbbá Bécsben és Párisban végezte. Számos köz- és magánépület építésével tette ismertté nevét. 1891. föv. bizottsági tag lett és aztóta vezető szerepet tölt be a föv. középítési és magánépítési bizottságában, 15 éven át tagja volt a Fővárosi Közmunkák Tanácsának és az Országos Középítési Tanácsnak. Erdemeinek elismeréséül magyar nemességet kapott vágvecsei előnévvel. Számos iparvállalat és bank igazgatóságában foglalt helyet.

Wenckheim Dénes (gróf), földbirtokos, szül. Bécs, 1861 okt. 20. Már kora ifjúsága óta nagy szerepet játszik a megyei közéletben. Mint az ország egyik legkiválóbb lótenyésztőjét a külföldön is ismerik. Az *Úrlovások Szövetkezetében* vezető szerepet visz. Megyéjében, mint nagy emberbarátot tisztelik. Élénk tevékenységét fejtett ki a háborúban a lakosság helyzetének enyhítése érdekében. A felsőház tagja.

Wenckheim József (gróf), földbirtokos, a felsőház póttagja, szül. Ó-Kígyós, 1877 szept. 24. Középiskolái elvégzése után joghallgató volt, majd államtud. államvizsgát tett. Pályafutását diplomáciai szolgálatban kezdte. Bécsben, Münchenben, Párisban, Szt. Péterváron és Washingtonban a monarchia követségein működött. Résztvev a háborúban és számos kitüntetést kapott. 1915. a király a főrendiházba hívta meg. A leszerelés után borosjenői birtokára vonult vissza. 1919. a kommunisták hónapokig fogságban tartották. Jelenleg birtokán gaz-

dálkodik. Örökös családi jogon a felsőház póttagja.

Wenckheim László (gróf), földbirtokos, felsőházi tag, szül. Ó-Kígyós, 1880 okt. 25. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte és itt szerzte meg az álamtud. doktorátust. Nagyobb utazásokat tett Európában, Ausztriában és Afrikában. Békésmegyei birtokát mintagazdasággá fejlesztette. 1910. mint a kisjenői kerület képviselője bekerült a képviselőházba. A 67-es párt híve volt és politikája a mezőgazdasági érdekeket juttatta kifejezésre.

Wenk János, tisztviselő, szül. 1894 ápr. 24. A vízipóló klasszikus művelője, az úszó-sport legkedveltebb egyénisége, aki számtalanszor vitte már sikerre a magyar vízipóló-csapatot.

Werner Adolf Vilmos, a ciszterci-rend zirci, pilisi, pásztói és szentgotthárdi egyesített apátságainak apátja, aciszterci-rend főnöke, felsőházi tag, szül. Tiszafüred, 1867 máj. 14. Bpesti egyetemi tanulmányainak befejeztével filozófiai doktorrá avatták. 1890. pappászenteltetése után a székesfehérvári ciszterci gimnázium tanárává nevezték ki. 1895. Egerbe helyezték. 1904. a bajai rendház főnöke lett. Magyar irodalmi, művészettörténeti és pedagógiai tanulmányokkal foglalkozott. Önálló művei között a legjelentősebbek: *Kisfaludy Sándor levéltregénye*, *Gvadányi, A múltvezet*, *A székesfehérvári gimn. története*, *Vörösmarty költészete*. Az önmunkásság. 1906. megalapította a bajai Szabadliceális Egyesületet, 1917. perjel és az egr. gimnázium igazgatója lett. 1921. tankerületi főigazgatóvá nevezték ki, 1924. pedig apátta választották és a pápa a violaszínű zuchetto és birretum viselésének engedélyezésével tüntette ki. A nevelésügy terén szerzett érdemei elismerésül a Kormányzó 1929. október 26. a II. oszt. magyar érdemkereszttel és csillaggal tüntette ki. *A felsőház tagja*, a Gárdonyi-Társaság egyik alapítója és tb. elnöke, a Kat. Tanár egyesület védője.

Wertheimer Adolf, bankigazgató, szül. Nagyvárad, 1868 márc. 12. Tanulmányainak eivégzése után 1885. a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* kötelékébe lépett, melynek később ügyvezető igazgatója lett. A *Budapesti Áru- és Értéktőzsde Tanácsának*, valamint több nagy iparvállalat igazgatóságának tagja. A fővárosi és bécsi lapokban számos közgazdasági cikke jelent meg. A hazai művészi törekvéseknek lelkes támogatója. Egy ideig az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatója* volt, mely minőségében megrendezte a nagyfontosságú belga-magyar kiállítást. Ezen érdemeiért a belga király a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki. Szerepe van felekezetiének, különösen kulturális ügyeiben. Elnöke az *Izraelita Magyar Irodalmi Társulatnak*. Számottevő műgyűjteményében az első magyar művészeknek jelenlény művei szerepelnek.

Wertheimer Elemér, színiigazgató, szül. Bpest, 1889. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte. 1912. a *Kristálypalota* igazgatója lett. 1919. megalapította a *Revü Színházat*, majd a bpesti *Scala-színházat* igazgatta. Megalapítója volt a *Helikon* filmszínháznak és 1923. az *Apolló-színházat*, majd a Margitszigeten levő *Sziget Színpadot* vezette. 1925 óta az *Andrássy-úti Színház* igazgatója, melyet kiváló képességeivel és művészi hozzáértésével rövid idő alatt a legelső magyar kabarészínpadok sorába emelt.

Wesselényi István, dalszerző, tvszki titkár, szül. Tenkén, 1895 okt. 17. Középiskoláit a háború alatt végezte. Azután a harcra került. Súlyosan megsebesült. A bronz Signum Laudist, a II. o. ezüst vitézségi érmet, a bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. A háború után fejezte be jogi tanulmányait, doktori oklevelet szerzett és a bírói pályára lépett. A bpesti büntetőtörvénysszékhez nevezték ki titkárrá. Már jogász korában élénk zeneirodalmi munkásságot fejtett ki és Erdélyben ismertté tette nevét hangulatos, finom, melódikus dalaival. Több fővárosi zenei folyóirat dolgozótársa. Dalai gyakran szerepelnek kiváló énekművészeink programján és azokkal a TESz. hangversenyein is többször aratott sikert. Allegorikus *Bölcsődala* mindenütt népszerűvé lett.

Westher István, vendéglős, szül. 1863 aug. 20. Középiskoláit a fővárosban végezte és ugyanott kezdte pályafutását. 1885. Füléken, 1887. Hatvanban működött, majd 1891 óta a Máv. szolnoki pályaudvari éttermét bérl. A város társadalmi és gazdasági életében jelentős szerepet játszik. A magyar vendéglőszakma vezető egyénisége. Vármegei törv.-hat. biz. tag, a városi képviselő-testület tagja. A *Vendéglősök és Szállodások Orsz. Szövetségének* díszelnöke, a *Szolnoki Vendéglősök Ipartársulatának* elnöke, a *Nemzeti Hitelintézet* szolnoki fiókjának igazgatója tagja.

Weszely Ödön, egyet. tanár, szül. Budapest, 1867 aug. 27. Tanulmányait Bpsten, Jénában és Berlinben végezte, hosszabb külföldi tanulmányutakat tett, majd Bpsten különböző iskolákban, mint tanár működött. 1906—10. a belvárosi főreáliskola igazgatója volt. 1910. a bpesti egyetemen m.-tanár, majd 1911. fővárosi középiskolai főigazgató lett. 1918. a pozsonyi egyetem nyilv. rendes tanárává nevezték ki és ez egyetem Pécsre történt áthelvezése óta pécsi egyetemi nyilv. r. tanár. A fővárosi iskolák szakfelügyeletét W. szervezte még és iránvította a főváros tantervi munkálatait. W. létesítette a Pedagógiai Szemináriumot és megszervezte a polg. isk. idegennyelvű társalgási tanfolyamokat. A brüsseli Societé Belge de Pédotechnie rendes tagiává választotta. A *Népevelés* c. folyóirat egyik megalapítója, a *Magyar Pedagógia* c. lap volt szerkesztője. A háborús esztendő

alatt, mint a Vöröskereszt-Egyesület megbízottja, a hadifoglyoknak könyvekkel való ellátását intézte. A király a II. oszt. polg. hadi-érdemkereszttel tüntette ki. A pécsi egyetemen két ízben volt dékán és 1929–30. tanévben rektor. Széleskörű irodalmi munkásságát fejtett ki. Magyar nyelvű gyakorlókönyveit a székesfőváros pályadíjjal tüntette ki. Legnevezetesebb művei: *Bevezetés a neveléstudományba* (1923), *A modern pedagógiai útjain* (III. kiad., 1917), *Korszerű nevelési problémák* (1926).

Wesztermayer Vidor, kir. kúriai tanácselnök, szül. Faesádon (Krassó-Szörény m.), 1864 jan. 13. Középiskoláit Erdélyben, a hunyadmegyei Szászvároson, jogi tanulmányait a bpesti egyetemen végezte, ahol 1889. ügyvédi vizsgát tett. 1890. Világosan eljárásbíró, 1892. Temesváron bíró, majd 1900. kir. ítélőtáblai bíró lett. 1913. Bpestre kir. kúriai bíróvá nevezték ki. 1926 óta a magy. kir. Kúria tanácselnöke, amelynek tanácsában fejt ki bírói működését.

Weygand Tibor (vigenau), énekes, szül. Alcsuth, 1905 nov. 27. Középiskoláit és zenei tanulmányait Bpsten végezte. Számos, népszerűvé vált könnyű tánczene szerzője. A legnépszerűbb magyar rádióénekes. Mint grammofonénekes külföldön is közkedvelt.

Wicar Reinhold, vezérigazg., szül. 1869., a morvaországi Türrau-ban. Magyar állampolgár. 1899. mint a wieni Felten és Guillaume Kábelgyár r.-t. mérnöke Budapestre jött, hogy a magyarországi Felten és Guillaume Kábelgyárat az akkor felmerült nehézségeken átsegítse. Jelenleg a vállalat vezérigazgatója és érdemeiért a magy. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki.

Wickenburg István gróf, ny. fiumei és magyar-horvát tengerparti k. kormányzó, cs. és kir. kamarás, b. t. tanácsos, szül. Arad, 1859 jún. 16. Középiskoláit Bécsben, az egyetemet Bpsten végezte, ahol államtud. oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után, mint gyakornok a főv. adófelügyelőségénél működött. 1882. Fiuméba került, ahol az adófelügyelő mellé beosztott fogalmazó volt. Fokozatosan előhaladva 1884. a fiumei kormányzóságnál, mint min. fogalmazó, majd 1909. mint kormányzóhelyettes a kormányzóság vezetésével bízták meg. 1910. fiumei kormányzóvá és a tengerészeti hatóság elnökévé nevezték ki. 1911. kiváló működését belső titkos tanácsosi címmel jutalmazták. 1917. nyugalomba vonult. Velencében (Fejér m.) telepedett le. A Ferenc József jub. éremnek és keresztnek, a hadiékítményes vöröskereszt I. o. jelvényének, a Kínai Sárkányrendnek és a Ferenc József rend hadiékítményes nagykeresztjének tulajdonosa. *Fiume* város díszpolgára, volt főrendiházi tag.

Widder Miklós, ügyvéd, szül. Bpest, 1897. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Budapestén végezte és 1924. ügyvédi vizsgát tett.

Főtitkára, majd elnöke volt az *Ügyvédjelöltek Országos Szövetségének*. A háborút mint tart. hadnagy küzdötte végig. Tevékeny részt vesz az ügyvédi kar gazdasági mozgalmában. Mint ügyvéd kereskedelmi és büntető gyakorlatot folytat.

Wiederkehr József, apátkanonok, plébános, szül. Apatin, 1872 márc. 11. Középiskoláit Kalocsán, teológiai tanulmányait Bécsben végezte. Eleinte különböző vidéki városokban káplánkodott, majd 1902. Kalocsán teológiai tanár és lelkiigazgató lett. 1911. futaki plébánossá, később kerületi esperessé nevezték ki. 1921 óta kalocsai kanonok és szemináriumi igazgató. 1922. apátkanonokká és 1926. belvárosi plébánossá nevezték ki. A város társadalmi életének jelentékeny alakja. A *Katolikus Kör* elnöke.

Wiesinger Frigyes, főorvos, szül. Nagyszombat, 1876 máj. 4. Középiskoláit Rimaszombatban, az egyetemet Bpsten végezte, ahol orvostud. oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után a drezdai nőgyógyászati klinikán működött, majd a bpesti bábaképzőnek I. tanársegéde lett. Később műtősebészi oklevelet szerzett. A háború alatt, mint főorvos, teljesített szolgálatot. A Ferenc József-renddel, a koronás arany érdemkereszttel, a magyar és porosz vöröskereszttel és a német vaskereszttel tüntették ki. A leszerelés után a Lórántffy-kórház nőgyógyász-főorvosa és az O. T. I. IX. ker. rendelőintézetének vezető nőgyógyászorvosa lett. Önálló munkái: *A községek teendője a közegészségügy terén és A terhes szülőnő és gyermekégyas életrendszabályai*. Cikkei az orvosi szaklapokban jelennek meg.

Wiesinger Károly, gimn. igazg., szül. Bazin, 1874 febr. 12. Középiskoláit Rozsnyón és Rimaszombatban, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, mint tanár a sümei állami reáliskolánál, majd a balassagyarmati állami főgimnáziumnál működött. 1913-ban az aranyosmaróti állami főgimnázium igazgatójává nevezték ki. 1920 óta a balassagyarmati reálgimnázium igazgatója. 1902. a közoktatásügyi miniszter tanulmányútra küldte, amelyről *Ütleírások* c. munkájában számolt be. A helyi lapok cikkírója volt. *A jégbarlangokról és II. Rákóczi Ferenc* címen önálló munkát adott ki. Egyházi tanácsos. A Nógrádvármegyei múzeum geológiai osztályának öre.

Wiesner Lajos, gvógvszerész, szül. Boest, 1870 dec. 6. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Egy ideig Bpsten és 1899–1910. Csongrádon működött. 1910 óta a svábhegyi Mátyás király-gyógyszertár tulajdonosa. A *Budapesti Gyógyszerész Testület* választmányának, a *Svábhegyi Egyesület* felügyelőbizottságának tagja. 1910 óta a Bpest XV. sz. Posta- és Távirdahivatal vezetője.

Wigh János, ker. előljáró, szül. Bpest, 1871. Tanulmányainak befejezése után a székesfőváros szolgálatába lépett. 1892. a

közegészségi ügyosztályban, később a különböző kerületek előljáróságainál működött. 1909. újból a közegészségi ügyosztályba került. A VIII., IX. és X. kerületek előljáróságainál teljesített szolgálata után 1923 óta a VIII. kerület előljáróságát vezeti.

Wigner Henrik, r.-t. igazg. szül. Magyaróváron, 1884 szept. 18. Középkiskoláit Marosvásárhelyen végezte. 1910. Szolnokra került és a faszakmában dolgozott. 1920. önállósította magát, majd 1926-ban megalapította saját telepén a Szolnoki Gőzfűrészt r.-t.-ot, melynek igazgatója. Ezen minőségében értékes szaktudásával felvirágoztatta vállalatát.

Wild József, a Szent Margit-sziget Gyógyfürdő R.-T. vezérigazgatója, volt nemzetgyűlési képviselő és volt vezérkari testületbeli százados, szül. Budapest, 1881. A hainburgi hidász-hadapródiskola elvégzése után, 1901. a losonci 25. gy.-ezredhez került és 1908-ig Sandszak Novi-Bazarban szolgált. 1908—1911. Bécsben a hadiiskolát végezte, majd 1911-től a háború kitöréséig, mint a vezérkarhoz beosztott tiszt az olasz határon teljesített szolgálatot. A háború alatt az orosz fronton különféle magasabb parancsnokságokhoz volt beosztva, egyideig a debreceni 39. gy.-ezrednél az Isonzó-fronton teljesített csapatszolgálatot. 1918. a magy. kir. Miniszterelnökséghez nyert beosztást, mint összekötőtiszt a király bécsi katonai irodája és a magyar kormány között. Az összeomlás után megvált a katonaságtól. A kommun alatt Bécsben a magyar ellenforradalmi szervezetek vezetőségének katonai tanácsadója volt. 1920. a Szt. Margit-sziget Gyógyfürdő R.-T. igazgatója lett. 1921. „királyi oklevél”-rel honosított. Rövid idővel később nemzetgyűlési képviselő lett; a második nemzetgyűlésben a villányi kerületet képviselte. 1925. a fővárosi választásokon — Vázsonyi Vilmostal szemben — megbukott és visszavonult a politikai élettől.

Wildner Ödön (kisujfalusi), író, ny. főv. tanácsnok, szül. Kassa, 1874 jún. 11. A budapesti tud. egyetemen lett államtudor. Miután az *Egyetértés* belső munkatársa volt és külföldi tanulmányokat végzett, 1898-ban a szföv. szolgálatába lépett s 1901. fogalmazó, 1906. tanácsjegyző, 1911. tanácsnok lett. A főváros szociális építkezéseit és a háborús segítőakciókat vezette. Megtervezte a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztályt. Szerkesztette a főváros *közigazgatási évkönyveit* és a *Népművelés (Új Élet)* folyóiratokat; társszerkesztője volt a *Fővárosi Almanach*-nak. Sokat dolgozott a *Budapesti Szemle*, *Városi Szemle*, *Huszádik Század* folyóiratoknak és több napilapnak. Nevesebb önálló művei: *Társadalmi Gazdaságtan*, *Nietzsche romantikus korszaka*, *Goethe breviárium*, *Lélekvidítő*. Számos fordítása jelent meg Swift,

Dickens, Bennett, Goethe, Nietzsche Daudet, Berlioz, Vandervele, Emerson, Le Bon stb. műveiből. 1921-ben, nyugdíjba vonulása után, a Rózsavölgyi és Révai könyvkiadó cégek irodalmi tanácsadója és a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Orsz. Egyesületének ügyv. igazgatója volt. 1924-ben törvényhatósági bizottsági taggá választották. 1926-ban pedig a székesfőváros megbízta a *Budapesti Jogszabályok* és a *Budapesti Városi Jog* szerkesztésével, valamint tudományos és művészeti ügyek előadásával.

Wilheim Adolf, ügyvéd, szül. Monor, 1858. Középkiskoláit Kecskeméten, egyetemi tanulmányait Kolozsvárott és Bpsten végezte. Mint fiatal ügyvéd az iskolaszék elnöke volt, majd a Deák Ferenc-Egylet választotta elnökévé. 1903. a székesfőváros törvényhatósági bizottságába választották be. Vázsonyi Vilmost pályájának kezdetén határozottan támogatta és politikai programjának kiépítésében tevékeny része volt. Évekig tagja volt a szföv. törv.-hat. bizottságnak is. Amikor a *Bpesti Szföv. Vásárpénztár*, a *Fővárosi Faárúgyár* és a *Magyar Sertéshizlat* és *Húsipari r.-t.* vezetőségébe beválasztották, városi bizottsági tagságáról lemondott.

Wilheim Ármán, orvos, szül. Kürt (Kömárom m.), 1887 jan. 12. Középkiskoláit Esztergomban, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Berlini tanulmányútja után a Jendrassik-klinikán mint tanársegéd működött. Résztvett a háborúban és a koronás arany érdemkeresztet és a II. o. vöröskeresztet kapta meg. A háború után a Révész-utcai gyógyintézet belgyógyászati osztályának főorvosa, majd a kolozsvári egyetem bpesti belgyógyászati klinikájának vezető főorvosa lett. 1922 óta Bpsten magánorvosi gyakorlatot folytat. Szakikvei a bel- és külföldi folyóiratokban jelennek meg.

Willerstorfer József, kereskedelmi főtanácsos, szül. Weitrán, 1877. Tanulmányai befejeztével külföldi gyárakban folytatott gyakorlatot. Hazatérve a magángazdaságban helyezkedett el. A háború alatt a Magyar Pamutközpont igazgatójává, később a Ruházati Cikkeket Beszerző r.-t. vezérigazgatójává nevezték ki. Hadseregünk előnyomulása idején a kormány Ukrajnába, a gazdasági viszonyok tanulmányozására küldte ki. A Népruházati Bizottság megszűnése után a csepeli posztógyár igazgatójává és több nagy vállalat igazgatósági tagjává választották. A gazdasági életben évtizedek óta tevékeny munkásságot fejt ki. Tagja és ig. tagja a *Statistikai Hivatal* értékmegállapító bizottságának, a *Textilgyárosok Országos Egyesületének*, a *GyOSz-nak* és a *Német-Magyar Kereskedelmi Kamarának*. Külföldi tartózkodása idején megkapta az Egyiptomi Nilus-rendet. A kormányzó a közigazdaság terén kifejtett értékes működése elismerésül 1922. kereskedelmi főtanácsossá nevezte ki.

Wimmer Fülöp, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, szül. Tejfalu, 1854 május 28. A kereskedelmi akadémiát Bpsten végezte, majd két vállalatnál hivatalnok volt. 1883. Szegedre ment és az akkor részvénytársasággá átalakult Bakai-gyárhoz került, mint a részvényesek bizalmasa. 1885. a gyár az Első Magyar Kenderfonó, 1890. pedig *Szegedi Kenderfonó* nevet vette fel és a gyár vezérigazgatója lett. Negyven évi működése után nyugalomba vonult, de azóta is a vállalat alelnöke. A szegedi *Kereskedelmi és Iparkamara* 1913. alelnökévé, 1918. és 1926. újra egyhangú választás útján elnökévé választotta. W. köztisztviselőként álló tagja a szegedi társadalomnak és munkásságával, tehetségével mindig az iparos- és kereskedőosztály érdekeit szolgálta.

Wimmer Károly, irgalmasrendi tanítóképzőintézeti igazg., szül. Várpalota, 1878 aug. 28. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Veszprémben és Bpsten végezte. 1901. pappá szentelték és 1905—1914. Veszprémben mint karkáplán és succentor működött. Vezetője volt a *Légenyegyetnek* és igazgatója az egyházmegyei könyvnyomdának. 1914. a pápai rk. tanítóképző-intézet igazgatója lett. Működése alatt fejlődött ki a tanítóképző-intézet öt osztályúvá. A női Kongregáció vezetője, pápai kamarás. *Kicsoda minékünk Krisztus?* címen teológiai szakmunkája jelent meg. Cikkei a helyi lapok hasábjain látnak napvilágot.

Wimmersperg Frigyes (báró), államtitkár, szül. Zomba, 1868. A pesti egyetem jogi karán végezte tanulmányait, majd az államtud. doktorátus megszerzése után 1891. a fiemei magy. kir. tengerészeti hatósághoz nevezték ki. 1898. segédtitkári rangban a keresk. minisztériumba osztották be. Rangsorát fokozatosan emelkedve 1921. államtitkárrá nevezték ki és ma az ipari, valamint a kereskedelmi ügyek intézését vezeti. Közszolgálati érdemeinek elismerésül a vaskoronarend III. osztályával tüntették ki.

Wimpffen Siegfried (gróf), nagybirtokos, felsőházi tag, szül. Bécs, 1865 szept. 6. Jogi és gazdasági tanulmányai befejezése után nagykiterjedésű stájerországi birtokán kezdett gazdálkodni. Később a család magyarországi birtokai is W. tulajdonába kerültek. 1902. a király grófi rangra emelte, majd 1905. a főrendiházba kapott meghívólevelet, melynek 1918 végéig tagja maradt. A király a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta W. grófnak. A főváros társadalmi életében előkelő szerepet tölt be. Az *Eicst-iváncsai Armentesítő és Belvízvezető Társulat* elnökévé választotta meg.

Windischgrätz Lajos (herceg), volt közlelmzési miniszter, szül. Krakó, 1882 okt. 20. Jogi tanulmányainak befejezése után a katonai műszaki akadémia növendéke lett és annak elvégzésével, mint aktív tiszt a tüzérségnél teljesített szolgálatot. Részt vett

az orosz-japán háborúban. Egyideig, mint katonai attasé, a szentpétervári követségen működött. Később hosszabb tanulmányútra indult, melynek során Európát, Amerikát és Afrikát utazta be. Magyarországra visszatérve nagykiterjedésű birtokainak kezelését vette át, majd politikával kezdett foglalkozni és a főrendiházban elmondott beszédei nagy feltűnést keltenek. A háború elején a vezérkarnál teljesített szolgálatot, majd a romániai hadjáratban a „Tigrisek” portyázó-különítmény parancsnoka lett. A háború alatt időközönként választáson országgyűl. képviselővé választották. A parlament egyik zárt ülésén nagy leleplező beszédet mondott a tescheni főhadiszálláson szerzett tapasztalatairól. A háború utolsó évében közlelmzési miniszterré nevezték ki, később pedig IV. Károly a valóságos belső titkos tanácsosi címet adományozta W.-nek. Később Andrássy Gyula gróf külügyminisztersége idején, a külügyminisztérium első osztályfőnöke volt. 1918. a különbéke megkötése céljából Svájcba küldték, de az összeomlás miatt nem fejezhette be munkáját. A proletárdiktatúra bukásáig Svájcban maradt, ahol megírta nagy feltűnést keltett emlékiratait. A bolsevista uralom után Magyarországra visszatérve, ismét bekapcsolódott a politikai életbe és az első nemzetgyűlésen Sárospatak képviselőjében foglalt helyet. A nemzetgyűlésen 1921. Károlyi Mihály gróf hazaárulásának kérdéséről tartott nagy beszéde óriási feltűnést keltett. Az annakidején nagy port felvert frankhamisítási ügynek egyik főszereplője volt, és ebben az ügyben a bíróság el is ítélte.

Winkler János, magy. kir. gazd. tanácsos, szül. Moson, 1877. A magyaróvári gazd. akadémia elvégzése után hg. Metternich Sándor uradalmában lett gazdatiszt, innen meghívták az *Aradvármegyei Gazdasági Egyesület* titkári állására és e minőségében több gazdasági intézményt vezetett. Számos sikeres baromfikiállítás és -vásár után 1903. meghívást nyert a *Baromfitenyésztők Orsz. Egyesületéhez* Budapestre, melynek rövidesen főtitkára lett. Megalapította a *Baromfitenyésztők Lapját*. Számos önálló gazdasági munkái közül a következőket említjük; *Baromfitenyésztés, Galambtenyésztés, Házinyúltenyésztés, Baromfihizlalás és értékesítés, Lúd- és kacsatenyésztés, Mesterséges keltetés*, stb. W. gazdasági tevékenysége maradandó értékű.

Winter Ernő, r.-t. vezérigazg., szül. Budapest, 1883 máj. 17. A keresk. akadémia elvégzése után atyja üzletének vezetését vette át. 1923. vállalatát r.-t.-gá alakította. Azóta a *Winter Hermann r.-t. vezérigazgatója*. A *Móri Kőszénbánya r.-t. elnökigazgatója*.

Winter Rudolf, r.-t. elnökigazgató, szül. Bécs, 1880 aug. 5. Tanulmányait a bpesti kir. József-műegyetemen végezte, ahol kultúrmérnöki és mérnökdoktori oklevelet szerzett. Ezután Berlinben, majd Frank-

furtban folytatott mérnöki gyakorlatot. Kiváló munkásságáért a német császár kitüntetésben részesítette. 1914. lépett be a Winter Hermann r.-t.-ba, mint annak elnök-igazgatója és tevékenyen részt vesz a r.-t. fejlesztésében.

Wirth Kálmán, leánygimn. igazg., szül. Fertőszentmiklóson, 1876. máj. 8. Középiszkoláit a soproni főreáliskolában, majd az evangélikus főgimnáziumban, főiskoláit a budapesti tud.-egyetem bölcsészeti karán végezte, u. itt szerezte tanári oklevelét. Utána a gyakorló főgimnáziumban, a budapesti izr. hitk. polgári fiúiskolájában, a Málnai-féle felső leányiskolában, a budapesti rabbiképző intézetben és az izr. tanítóképzőben tanított. 18 évi eredményes tanári működése után a pesti izr. hitk. alapítványi leánygimnáziumának igazgatójává választották.

Wittmann Elemér, gyógyszerész, szül. Pápa, 1888. márc. 12. Középiszkoláit és az egyetemet Bpsten végezte, ahol gyógyszerészi oklevelet nyert. Tanulmányainak befejezése után Berlinben, majd Bpsten gyógyszerészi gyakorlatot folytatott. 1914. a budapesti Andrásy-gyógyszertár tulajdonosa lett. A *Magyarországi Gyógyszerészek Egyesületének* volt főpénztárnoka.

Wittmann Ignác, téglagyáros, szül. Rábamamás, 1865. febr. 19. Középiszkolai tanulmányainak elvégzése után gazdálkodással foglalkozott, majd 1906. Borsodgyőrött téglagyárat alapított. Pápa társadalmi életének jelentékeny alakja, a városi építészeti bizottság elnöke. A képviselőtestületnek, a várm. törvényhat. bizottságnak, a győri *Kereskedelmi és Iparkamarának* tagja. Számos gazdasági és ipari vonatkozású kitüntetés tulajdonosa.

Wittmann Jenő, szobrász, festőművész, szül. Budapest, 1885. okt. 11. Budapesten, Párisban és Berlinben tanult festészetet. Faszobrászattal kezdte, de figurális készsége hamarosan komolyabb művészi feladatokra serkentette. 1915. Ferenc József és Vilmos császár plakettjével első díjat nyert. Ugyanakkor rendezte a Nemzeti Szalonban első kollektív kiállítását, hol különösen ceruzaportréival aratott sikert. Később visszavonult a nyilvános szerepléstől.

Wittmann Rezső, r.-t. igazg., szül. Csorna, 1881. máj. 7. Középiszkoláit Pápán, egyet. tanulmányait Mitweidában végezte, ahol mérnöki oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után a szombathelyi Magyar Motor- és Gépgyár szolgálatába lépett, majd, mint a kistarcsai *Gép- és Vasútfelszerelési Gyár* mérnöke, később igazgatója teljesített szolgálatot. 14 évi működés után a *Just Izzó-lámpagyár* vezérigazgatója lett. 1925. az Egyesült Izzó szolgálatába lépett és 1928 óta, mint az Egyesült Izzó által alapított *Standard Villamossági r.-t.* ügyv. igazgatója működik. *Elektromos és Finommechanikai Gyár r.-t.* igazg. tagja. Értékes szakmunkásságának el-

ismerésül a polg. hadi érdemkereszttel tüntették ki.

Wlassics Gyula (báró, id., zalánkeméni), ny. miniszter, a kir. közigazgatási bíróság elnöke, a felsőház elnöke, szül. Zalaegerszeg, 1852. A budapesti és bécsi egyetemeken jogi karán végezte tanulmányait. Az ügyvédi vizsga letétele után a törvényszéken, majd a kir. táblán nyert elhelyezkedést, ahonnan ügyészi státusban, az igazságügyminisztériumba rendelték szolgálatra. Itt a kodifikatórius osztályba került és jelentős tevékenységet fejtett ki több törvény előkészítésében. Ügyészi pályáján több fontos politikai perben szerepelt vádlóként és kiváló működéséért hamarosan főügyész-helyettesé neveztek ki. Nagyértékű jogi munkái és tanulmányai, valamint publicisztikai tevékenysége révén csakhamar országos hírnévet szerzett magának, majd 1891. a bpesti egyetem Szilágyi Dezső megüresedett tanszékére neveztek ki. 1892. a csáktornyai kerület szabadpárti programmal a parlamentbe küldötte. Itt szónoki tehetségével gyorsan feltűnt. Az országgyűlésen több fontos törvényjavaslatnak, többek között a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslatnak is előadója volt. Ebben az időben a *Bűnkísérelt és bevégzett büncselekmény c.*, valamint *Tetteség és részesség tana c.* értékes jogi munkáival a Magy. Tud. Akadémia Sztrókay-díját nyerte el. Publicisztikai működését az Akadémia a Bródy-díjjal jutalmazta és előbb levelező, később rendes és tiszteletbeli tagjai sorába választotta. Három évig másodelnöke volt a Magy. Tud. Akadémiának, majd pedig igazgatótanácsának lett a tagja. 1895. a Bánffy-kormány vallás- és közoktatásügyi miniszterévé neveztek ki és a parlamentben az egyházpolitikai törvényeket terjesztette be, melyeket a főrendiház meg is szavazott. Miniszteri állásában maradt a Széll-, majd az első Khuen-Héderváry-kabinet alatt is. Négy cikluson keresztül a csáktornyai választókerület, 1905. pedig Pécs városa választotta képviselőjévé. Nyolcesztendei minisztersége alatt a kulturális újítások egész sorát hajtotta végre. Az új állami népiskolai rendtartás, a gazdasági ismétlőiskolák felállítására, több száz népiskola felállítása, az egyetemeknek a nőhallgatók előtt való megnyitása, a felsőleányiskolai új tanterv, a jogi oktatás reformja, az új orvosszigorlati rendszer, a műegyetemi doktorátus, a kereskedelmi iskolák gyökeres fejlesztése, a keleti keresk. akadémia megalapítása, valamint a Kongrua-törvény megalkotása és végrehajtása Wlassics Gyula báró nevéhez fűződik. Felbecsülhetetlen érdemeket szerzett a magyar kulturális élet egyébirányú megnyilvánulásában is. A *Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Szövetsége* és Tanácsa elnökévé választotta meg. Miniszteri működése után ismét elfoglalta egyetemi katedráját, ahonnan 1906. a király a közigazgatási bíróság elnö-

kévé nevezte ki s melynek azóta is élén áll. A régi főrendiházban mint a közigazgatási bíróság elnöke hivatalból foglalt helyet és a közjogi és törvénykezési bizottságnak hosszú időn keresztül elnöke volt. 1918. jún 22-én IV. Károly király a főrendiház elnökévé nevezte ki. A *Kültügyi Társaság* társelnöke. Nagy koncepciójú nemzetközi jogi felkészültsége és általánosan elismert bírói tekintélye folytán a hágai állandó választott bíróságnak tagja lett. A felsőházi törvény előkészítésében intenzíven közreműködött és a felsőház megalakulása után egyhangúlag Wlassics Gyula bárót választották meg elnökévé.

Wlassics Gyula (báró, ifj.), h. államtitkár, szül. Bpsten, 1884. Id. Wlassics Gyula bárónak (l. O.) a közigazgatási bíróság és a felsőház nagynevű elnökének fia. Középiskolai és jogi tanulmányait Bpsten végezte. Utána a közoktatásügyi minisztérium szolgálatába lépett, hol 1908. a színházi ügyek előadója volt. 1914. országos színházi felügyelővé, 1920. az állami színházak kormánybiztosává, majd főigazgatójává nevezték ki. 1926 óta a tankönyvírási bizottság elnöke. Hervadhatatlan érdemeiket szerzett a magyar színművészet kifejlesztése körül és annak világhíre, klasszikus hívója részben W. lelkes munkásságának eredménye. A tankönyvírási bizottság élén jelentős nemzetfenntartó tevékenységet fejt ki és fíradhatatlanul dolgozik a magyar átlagkultúra emelésén. Az irodalom terén is sikerrel működik. Érdekes közleményei a legkülönbözőbb lapokban jelennek meg. Főbb művei: *Az én gályám* (versek, 1911), *Régi fiók* (versek, 1927). A Nemzeti Színház 1907. *Füst* c. és 1913. *Meduza* c. színművét mutatta be sikerrel, 1918. pedig „*Vörös szalon*“ c. regényével kellett feltűnést.

Wlassics Tibor (báró, zalánkeméni), ny. min. tan., szül. Bpest, 1883 jan. 16. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol jogi doktorátust szerzett. 1906. a földművelésügyi minisztériumban állami szolgálatba lépett és 1924. min. tanácsosi rangban nyugalomba vonult. A *Balaton* Társaság irodalmi, művészeti és tudományos egyesületnek megalapításától kezdve országos elnöke. A *Balaton* *Évkönyv* és a *Balaton* *Kalauz* szerkesztője. *Meglátások* (bölcseleti mű), *Világok tusáján*, *Mesél a lelkem*, *Halk melódiák* címen önálló verseskötetei jelentek meg.

Wodetzky József, csillagász és fizikus, egyetemi ny. r. tanár, szül. Versec, 1872 márc. 15. A bpesti és párisi egyetemeken végezte tanulmányait. A budapesti egyetemen az elméleti asztrológia c. tárgykörből magántanári képesítést nyert. 1923. a debreceni egyetem fizikai tanszékére ny. r. tanárrá nevezték ki. Az *Astronomischer Jahresbericht* magyarországi munkatársa. A *Szent István Akadémia* tagja. Főbb munkái: *A három test problémája és I. Cancr* rendszere, A

holdmozgás variációja, *Az üstökösök*, *A Laplace-féle invariabilis sík*, *Newton törvényének érvényességi határa*.

Wodianer Rudolf (maglódi), ny. rk. követ, meghat. miniszter, szül. Budapest, 1859. Középiskoláit Budapesten végezte, majd a bécsi keleti akadémiát látogatta. Tanulmányainak befejezése után a II. ulánusezred kötelékébe lépett, ahol 5 évig teljesített szolgálatot. Később külügyi szolgálatba lépett. 1882. Egyiptomban kezdte meg működését, majd a monarchia bukaresti, belgrádi és konstantinápolyi követségénél működött. Munkásságának későbbi állomáshelyei Oroszország, Olaszország és Szíám voltak. Az összeomlás után rendkívüli követ, meghat. miniszteri rangban Magyarország újonnan felállított belgrádi követségének vezetését vette át. 1922. nyugalomba vonult. Számos hazai és külföldi kitüntetés tulajdonosa, többek között birtokában van a Ferenc József-rend, a Lipót-rend lovagkeresztje, a III. o. Vaskorona-rend, a II. o. polgári érdemkereszt, a katonai Signum Laudis és a Vaskereszt. W. számos társadalmi és egyházi egyesület élén tevékenykedik. A maglódi róm. kat. egyház világi elnöke.

Wohlmuth Imre, plébános, szül. Dad, 1891 nov. 6. Középiskoláit Győrött és Veszprémben, teológiai tanulmányait Veszprémben végezte. 1915. pappá szentelték. Eleinte nagyobb vidéki városokban mint káplán működött, később mint succenter és az egyházmegyei nyomda igazgatója. 1925 óta Siófok plébánosa, a községi egyházi életnek közszeretetlen álló tagja. Három éven keresztül főszerkesztője volt a *Veszprémi Hírlap*nak.

Wolff Károly (németprónai), a fődvarnagi bíróság elnöke, orsz.-gyűl. képviselő, szül. Érsekújvár, 1874 okt. 1. A pozsonyi, bpesti, lipcei, hallei és berlini egyetemeken végezte tanulmányait, majd 1896. a bpesti egyetemen abszolvált. Igazságügyi pályáját a trencsényi kir. törvényszéknél, mint jegyzőgarnok, kezdte meg és amikor a bírói vizsgát letette, a trencsénymegyei Nagybitsére nevezték ki jegyzőnek. Innen került rövid idő múlva az igazságügyminisztérium törvény-előkészítő osztályába, ahol a polg. törvénykönyv tervezetének szerkesztésében vett részt. 1901. a bécsi főmarsalli hivatalba W.-t nevezték ki az első magyar előadóbíróvá és egyben az I. oszt. udvari fogalmazói rangot kapta. 1904. udvari titkárrá nevezték ki és megszervezte az önálló magyar előadói ügykört. 1906. a külügyminisztériumba nevezték ki. osztálytanácsosi ranggal, ahol a magyar közjogi vonatkozású ügyek intézésére nyert megbízást. Ebben a beosztásában működött közre a magyar fődvarnagi bíróság megszervezésében. Amikor a magyar fődvarnagi bíróságot felállították, a király W.-t nevezte ki első elnökévé és azóta is viseli ezt a tisztséget. Pályája elején főként társa-

dalmi ügyek foglalkoztatták. A katolikus társadalmi életben csakhamar vezető szerepre tett szert. A forradalmak után vállalt nagy munkát, a főváros keresztény társadalmának megszervezésében és megalapította az Egyesült Keresztény Ligát, melynek ügyvezető elnökévé választották meg. Ugyanabban az időben az *Országos Birói és Ügyészi Egyesület* szintén elnökévé választotta meg, majd a f.öv. törv.-hat. bizottságnak lett a tagja. A fővárosi keresztény községi párt elnöki tisztjére is W.-t választották. Számtalan jótékonyági és társadalmi egyesület díszelnöke, elnöke, választmányi és igazgatósági tagja. A keresztény társadalmi közélet egyik legkimagaslóbb vezéralakja és a keresztény eszme legharcosabb képviselője. 1907. érdeimei elismerésül a Lipót-rend lovagja lett és a Szász-Kóburg-Gothai hercegség csillagos középkeresztjét kapta meg. Felbecsülhetetlen érdemeket szerzett a kömmün ideje alatt tanúsított magatartásával, amikor sikerült az egész korona-vagyon s a király magánvagyonát, teljes egészében megmentenie. A második nemzetgyűlésbe a főváros első választókerülete választotta be. Szónoki tehetségét gyakran érvényesítette a nemzetgyűlés vitáiban, ahol a költségvetések igazságügyi tárcájának tárgyalásához, a földreform jogi részeihez és több igazságügyi kérdéshez szolt hozzá. Működésének súlypontja azonban a fővárosi politikán van. A vezetése alatt álló keresztény községi párt a főváros törvényhatósági bizottságában többséget képez és így várospolitikai kérdésekben irányító és döntő befolyása van. Az országgyűlésbe a keresztény gazdasági és szociális párt programjával jutott be. Az új országgyűlésen ismét régi kerületét képviseli, a keresztény gazd. és szociális párt programjával.

Wolfner Gyula, nagyvárasi, szül. Újpest. Tanulmányainak elvégzése után hosszabb külföldi tanulmányútra ment, majd értékes tapasztalatait, Magyarországra visszatérve, az atyja által létesített újpesti börtvényházban értékesítette, W. ma az európai hírv. börtvényház szeniorfőnöke. Tevékeny részt vett Újpest városának gazdasági és szellemi fellendülésében. Értékes műgyűjteménye számos kiváló magyar mester remekművét tartalmazza.

Wolfner József, könyvkiadó, szül. Aradon, 1856 jan. 8. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után id. Wolfner Józseffel és Singer Sándorral egyetemben megalapította a Singer és Wolfner irodalmi és könyvkiadó vállalatot, melynek évtizedek óta rendkívüli szerepe volt a gyermek- és szépirodalom fellendítésében. A magyar könyvkultúra szolgálatában egymást követték sorozatos kiadványai. Megindította az *Egyetemes regénytár* (1885), az *En Újságom* című gyermeklapot (1889) és az *Új Időket* (1895). Utóbbit Herczeg Ferenc (l. o.) szerkesztése mellett, továbbá a *Magyar Lányokat* (1895) és így el-

látta magyar érzésű és magyar szellemű, nívós irodalmi alkotással az ország olvasóközönségét. Magasabb szellemi és etikai szempontok hatása alatt megindította a *Művészet* (1902) és a *Magyar Figyelő* (1911) c. folyóiratokat. Az átlagkultúra emelésére pedig a *Milliók Könyvét* (1915) létesítette. Nagyarányú kultúrvállalkozásainak a magyar írók színe javát nyerte meg. Herczeg Ferenc, Gardonyi Géza, Bródy Sándor, Pekár Gyula, Lovik Károly, Krudy Gyula, Farkas Pál, Szabolcska Mihály, Csathó Kálmán, Surányi Miklós, Pósa Lajos, K. Réz Lola, Tutsek Anna, P. Gulácsy Irén és egész sor irodalmi kitűnőség volt munkatársa. Több írónk összegyűjtött művével gazdagította az irodalmat. Tóth Béla: *Magyar anekdotakincsét*, Gáspár Ferenc: *Utazás a föld körül* c. művét és a több száz kötetre menő *Filléres könyvtárt* adta ki. Gyermekeirodalmi sorozata: *Mackó úr utazásai*, *Cilike vizsontagságai* c. könyvei fogalommal váltak. Vállalata 1923. részvénytársasággá alakult, mely W.-t elnökévé és vezérigazgatójává választotta. Ezt a tisztségét ma is kiváló szaktudással tölti be. A liberális korszakban igen jelentős szerepet vitt a székesfőváros törvényhatósági életében. Egyik legnagyobb érdeme, hogy a szépírók egész gárdáját foglalkoztatta és kiadványai mindenkor tökéletes összhangban voltak a magyar nemzeti érzéssel.

Wolfner László, gyáros, szül. Budapest, 1901. márc. 16. Középiskoláit Budapesten végezte, majd az innsbrucki keresk. akadémián, Freibergben a Chemische Hochschulén tanult. Hazatérése után 1929 óta a Wolfner Gyula és Tsa újpesti börtvényház beltagja lett. Azóta a gyár vezetésében tevékenykedik. Neves sportember, aki különösen az autósportot kultiválja. Számos hazai és külföldi versenyen nyert díjat, 1928. és 1929. Magyarországi bajnoka. Több sportegyesület vezetőségében foglal helyet. A *K. M. A. C.* választmányi tagja, az *Újpesti Evezős-Egylet* elnöke.

Wolfram János, iparos, szül. Veszprém, 1872. Veszprém városi ipari társadalmának és közéletének jelentékeny tagja. Számos helybeli egyesületben tisztséget visel. A veszprémmegyei *Ipartestület* elnöke, városi bizottsági tag. A *Hangya Szövetkezet* igazgatósági, a *Veszprémi Takarékszövetkezet* és az *O. T. I.* választm. tagja. A keresk. és iparkamara tagja.

Wolfenberg Alajos, egyet. ny. r. tanár, szül. Szatmárnémeti, 1871 jún. 17. Középiskoláit Szatmáron, egyetemi tanulmányait Bécsben végezte. 1893—1912. papnöveldei előljáró és teológiai tanár Szatmáron. 1912. egyetemi ny. rk. tanárrá nevezték ki. 1915. megkapta ny. r. tanári kinevezését. A hittudományok bekebelezett doktora, a keresztény erkölcstudományok r. tanára, Szatmár egyházmegyei áldozópap és szentszéki ülnök. Apostoli protonotárius. A felsőház tagja, a *Közoktatásügyi Tanács* r. tagja, a hittudo-

mányi karnak három ízben dékánja és egy ízben rektor magnificusa volt. Irodalmi tevékenysége széles körökben ismert. Művei idegen nyelven is megjelentek. Spiritisztikai munkái nagyon népszerűek. A *Spiritizmus*, a *Teozófia és az okkultizmus* c. művei Európszerte közkézen forognak. Mély hatást váltottak ki *Szatmári emlékek*, *Öntudatos élet*, *A béke útjain*, *A bpesti tud. egyetem rektorai* c. munkái, legfőképpen pedig *A Kath. Világmisszió Könyve* c. hatalmas kötete. Értekezései, különböző egyházpolitikai cikkei a szaksajtóban jelentek meg.

Woracziczky Olivér, II. o. követségi tanácsos, szül. 1885 jan. 11. Tanulmányai elvégzése után Temes vármegye szolgálatába állott. 1910. kinevezték a keresk. minisztériumba, ahonnan Berlinbe küldték, majd a közös hadügyminisztériumba helyezték át. 1912. letette a diplomatavizsgát és a bukaresti, majd a római követségénél nyert beosztást. A háborút végigküzdötte. Több ka-

tonai kitüntetés tulajdonosa. Jelenleg a brüsszeli magyar követség vezetője, mint II. o. követségi tanácsos.

Wurmb Elemér, szfvi árvaszéki elnökhelyettes, szül. Bpest, 1877 jún. 11. Középiszkoláit és jogi tanulmányait Bpsten végezte és 1896. a főváros szolgálatába lépett. Egy ideig a székesfővárosi tanács elnöki ügyosztályában működött, majd az árvaszék fogalmazói karába választották be, ahol 1921 óta mint árvaszéki elnökhelyettes működik. Társadalmi tevékenységet egyrészt a székesfővárosban, másrészt állandó lakóhelyén, Újpesten fejt ki. Elnöke a mintegy 12,000 tagot számláló *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének*, egyik megalapítója az *Újpesti Szegénygyermekkérdőház Egyletnek*, amely ma az ország egyik legnívósabb gyermekkérdőháza. 1923 óta az egylet elnöke és az újpesti ág. ev. egyház felügyelője.